A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2024. december 19.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Határellenőrzések, menekültügy és bevándorlás – Menekültpolitika – 2013/32/EU irányelv – A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárások – Nemzetközi védelem iránti kérelem – Elfogadhatatlansági okok – A 2. cikk q) pontja – Az »ismételt kérelem« fogalma – A 33. cikk (2) bekezdésének d) pontja – Nemzetközi védelem iránti kérelem valamely tagállam által elfogadhatatlanként történő elutasítása amiatt, hogy egy korábbi, más tagállamban előterjesztett kérelmet elutasítottak, vagy a korábbi kérelemre vonatkozó eljárást egy más tagállam megszüntette”

A C-123/23. és C-202/23. sz. [Khan Yunis és Baabda][i] egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott két előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyeket a Verwaltungsgericht Minden (mindeni közigazgatási bíróság, Németország) a Bírósághoz 2023. március 1-jén (C-123/23) és 2023. március 28-án (C-202/23) érkezett, 2022. október 28-i határozataival terjesztett elő az

N. A. K.,

E. A. K.,

Y. A. K. (C-123/23),

M. E. O. (C-202/23)

és

a **Bundesrepublik Deutschland**

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: I. Jarukaitis, a negyedik tanács elnöke, az ötödik tanács elnökeként eljárva, D. Gratsias (előadó) és E. Regan bírák,

főtanácsnok: N. Emiliou,

* Az eljárás nyelve: német.

[i] A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

hivatalvezető: Juhász-Tóth A. tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2024. február 29-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a német kormány képviseletében J. Möller, A. Hoesch és R. Kanitz, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében R. Bénard és J. Illouz, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében A. Azéma, J. Hottiaux, B. Schima és J. Vondung, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2024. június 27-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 60. o.; helyesbítés: HL 2016. L 198., 50. o.) 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának ugyanezen irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben történő értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmeket az egyrészről N. A. K., E. A. K. és Y. A. K. (C-123/23. sz. ügy), valamint M. E. O. (C-202/23. sz. ügy), másrészről a Bundesrepublik Deutschland (Németországi Szövetségi Köztársaság) között folyamatban lévő két jogvita keretében terjesztették elő, amelyek tárgya a Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (szövetségi bevándorlási és menekültügyi hivatal, Németország; a továbbiakban: szövetségi hivatal) azon két határozatának jogszerűsége, amelyekben e hivatal az említett személyek menedékjog iránti kérelmét elfogadhatatlanság miatt elutasította.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2011/95/EU irányelv

3 A harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2011. L 337., 9. o.; helyesbítések: HL 2017. L 167., 58. o.; HL 2019. L 19., 20. o.) 2. cikke a következőket írja elő:

„Ezen irányelv alkalmazásában az alábbi fogalommeghatározások alkalmazandók:

a) »nemzetközi védelem«: az e) pont szerinti menekült jogállás, illetve a g) pont szerinti kiegészítő védelmi jogállás;

b) »nemzetközi védelemben részesülő személyek«: az e) és g) pont szerint meghatározott menekült- vagy kiegészítő védelmi jogállásban részesülő személyek;

[…]

d) »menekült«: harmadik ország olyan állampolgára, aki faji, illetőleg vallási okok, nemzeti hovatartozása, politikai meggyőződése avagy meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása miatti üldöztetéstől való megalapozott félelme miatt az állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy olyan hontalan személy, aki korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva a fenti okoknál fogva nem tud, vagy az üldöztetéstől való félelmében nem akar oda visszatérni, és akire a 12. cikk nem vonatkozik;

e) »menekültjogállás«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy valamely tagállam által menekültként történő elismerése;

f) »kiegészítő védelemre jogosult személy«: olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy, aki nem minősül menekültnek, de akivel kapcsolatban megalapozott okokból azt kell feltételezni, hogy származási országába, illetőleg hontalan személy esetében a korábbi szokásos tartózkodási helye szerinti országba való visszatérése esetén a 15. cikk szerinti súlyos sérelem elszenvedése tényleges veszélyének lenne kitéve; valamint akire a 17. cikk (1) és (2) bekezdése nem vonatkozik, és nem tudja vagy az ilyen veszélytől való félelmében nem kívánja ezen ország védelmét igénybe venni;

g) »kiegészítő védelmi jogállás«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy valamely tagállam által kiegészítő védelemre jogosult személyként történő elismerése;

h) »nemzetközi védelem iránti kérelem«: egy harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által valamely tagállamnál előterjesztett olyan védelem iránti kérelem, amely a menekültjogállás, illetve a kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető, és amely kapcsán a kérelmező nem kéri kifejezetten egy más jellegű, ezen irányelv hatálya alá nem tartozó olyan védelem biztosítását, amelynek megadását külön kell kérelmezni;

[…]”

A 2013/32 irányelv

4 A 2013/32 irányelv (13) preambulumbekezdése szerint:

„A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó eljárások szabályainak közelítése elősegíti a nemzetközi védelmet kérelmezők tagállamok közötti másodlagos mozgásának korlátozását – amennyiben az ilyen mozgást a jogi keretek között fennálló különbségek okozzák –, valamint a [2011/95] irányelv tagállami alkalmazására vonatkozó egységes feltételek kialakítását.”

5 E rendelet „Fogalommeghatározások” címet viselő 2. cikkének szövege szerint:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

b) »nemzetközi védelem iránti kérelem« vagy »kérelem«: harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által valamely tagállamnál előterjesztett olyan védelem iránti kérelem, amely menekült jogállás vagy kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető, és amelynek kapcsán a kérelmező nem kéri kifejezetten egy más jellegű, a [2011/95] irányelv hatálya alá nem tartozó olyan védelem biztosítását, amelynek megadását külön kell kérelmezni;

[…]

e) »jogerős határozat«: döntés arról, hogy a harmadik ország állampolgára, vagy a hontalan személy részére a menedékjogot vagy kiegészítő védelmet a [2011/95] irányelv alapján megadják-e, és amely ellen a továbbiakban az ezen irányelv V. fejezetében biztosított jogorvoslatnak nincs helye, tekintet nélkül arra, hogy ez a jogorvoslat a kérelmező számára lehetővé teszi-e az érintett tagállam területén maradást mindaddig, amíg kérelmét el nem bírálták;

f) »eljáró hatóság«: kvázi bírói testület vagy közigazgatási szerv, amely a tagállamban a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálására és annak tárgyában elsőfokú határozat meghozatalára hatáskörrel rendelkezik;

[…]

q) »ismételt kérelem«: a korábbi nemzetközi védelem iránti kérelem ügyében hozott jogerős határozat után benyújtott [helyesen: előterjesztett] további kérelem, ideértve azon eseteket is, amikor a kérelmező kifejezetten visszavonta a kérelmét, valamint azon eseteket is, amikor az eljáró hatóság a 28. cikk (1) bekezdésével összhangban a kérelem hallgatólagos visszavonása miatt azt elutasította.”

6 Ezen irányelvnek „Az eljáráshoz való hozzáférés” című 6. cikke a következőket írja elő:

„(1) Ha bárki nemzetközi védelemért folyamodik valamely, a nemzeti jog alapján az ilyen kérelmek nyilvántartásba vételére hatáskörrel rendelkező hatósághoz, a nyilvántartásba vételre a kérelmezést követő három munkanapon belül sor kell, hogy kerüljön.

Ha olyan egyéb hatósághoz folyamodnak nemzetközi védelemért, amelyhez feltehetően ilyen kérelmek érkeznek, de a nemzeti jog alapján nincs hatásköre a nyilvántartásba vételre, a tagállamok biztosítják, hogy a nyilvántartásba vételre a kérelmezést követő hat munkanapon belül sor kerüljön.

[…]

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a nemzetközi védelemért folyamodó személyeknek ténylegesen lehetőségük legyen arra, hogy kérelmüket mielőbb benyújtsák. Ha a kérelmező nem saját maga nyújtja be a kérelmet, a tagállamok ennek megfelelően alkalmazhatják a 28. cikket.

[…]”

7 Ugyanezen irányelvnek az „Eljárás a kérelem hallgatólagos visszavonása vagy a kérelemtől való elállás esetén” című 28. cikke a következőket írja elő:

„(1) Amennyiben észszerűen feltételezhető, hogy egy kérelmező személy hallgatólagosan visszavonta kérelmét, vagy attól elállt, a tagállamok biztosítják, hogy az eljáró hatóság határozatot hoz az eljárás megszüntetéséről, vagy – amennyiben az eljáró hatóság a kérelemnek a [2011/95] irányelv 4. cikke alapján történő megfelelő érdemi vizsgálata alapján megalapozatlannak ítéli a kérelmet – a kérelem elutasításáról.

A tagállam feltételezheti, hogy a kérelmező hallgatólagosan visszavonta nemzetközi védelem iránti kérelmét, vagy attól elállt, különösen, ha meggyőződött arról, hogy:

a) nem válaszolt azokra a felszólításokra, hogy szolgáltasson a kérelme elbírálásához – a [2011/95] irányelv 4. cikke alapján – lényeges információkat, vagy nem jelent meg a 14–17. cikkben megállapított személyes meghallgatáson, kivéve, ha a kérelmező észszerű időn belül bizonyítja, hogy a távolmaradását rajta kívül álló körülmények okozták;

b) ismeretlen helyre távozott, vagy engedély nélkül eltávozott a lakóhelyéről, illetve őrizetének helyéről, és észszerű időn belül nem lépett kapcsolatba az illetékes hatósággal, vagy észszerű időn belül nem teljesítette jelentkezési, vagy egyéb együttműködési kötelezettségét, kivéve, ha a kérelmező bizonyítja, hogy a mulasztás rajta kívül álló okok miatt történt.

[…]

(2) A tagállamok biztosítják, hogy jogosult ügyének újbóli megnyitását kérelmezni az a kérelmező, aki az e cikk (1) bekezdésében említett, az eljárás megszüntetéséről szóló határozat meghozatalát követően újra jelentkezik a hatáskörrel rendelkező hatóságnál vagy olyan új kérelmet jogosult benyújtani, amelyre nem alkalmazzák a 40. és 41. cikkben említett eljárást.

A tagállamok meghatározhatnak olyan, legalább kilenc hónapos határidőt is, amelynek lejártát követően a kérelmező ügyének újrafelvételére már nincs lehetőség vagy az új kérelmet ismételt

kérelemként lehet kezelni és arra a 40. és 41. cikkben említett eljárást kell alkalmazni. A tagállamok előírhatják, hogy a kérelmező ügyét csak egyszer lehet újra felvenni.

A tagállamok biztosítják, hogy ilyen esetekben a visszaküldés tilalma elvének megsértésével nem utasítják ki a kérelmezőt.

A tagállamok lehetőséget biztosíthatnak az eljáró hatóság számára, hogy az újból megindított eljárás során, a kérelem vizsgálatát abban a szakaszában folytassa, ahol az megszakadt.

(3) E cikk nem sérti az egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o.; helyesbítés: HL 2018. L 33., 6. o.; a továbbiakban: »Dublin III« rendelet) alkalmazását.”

8 Ezen irányelv „Elfogadhatatlan kérelmek” című 33. cikke értelmében:

„(1) Azokon az eseteken túlmenően, amikor nem kerül sor egy kérelemnek a [»Dublin III«] rendelettel összhangban történő megvizsgálására, a tagállamok akkor sem kötelesek megvizsgálni, hogy a kérelmező a [2011/95 irányelv] értelmében nemzetközi védelemre jogosultnak minősülhet-e, ha egy kérelem e cikk értelmében elfogadhatatlannak minősül.

(2) A tagállamok e cikk értelmében csak akkor minősíthetik elfogadhatatlannak a nemzetközi védelem iránti kérelmet, ha:

[…]

d) a kérelem ismételt kérelemnek minősül, amely esetében nem merültek fel új körülmények vagy tények, vagy a kérelmező nem adott elő ilyeneket annak megvizsgálásával kapcsolatban, hogy a kérelmező a [2011/95] irányelv értelmében nemzetközi védelemre jogosult személynek minősül-e; […]

[…]”

9 Ezen irányelv „Ismételt kérelem” című 40. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Ha egy tagállamban egy személy nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtott be, és ezt követően ugyanabban a tagállamban további előterjesztéseket vagy ismételt kérelmet nyújt be, a tagállam ezeket a további előterjesztéseket vagy az ismételt kérelem elemeit a korábbi kérelem elbírálásának vagy a felülvizsgálat, illetve fellebbezés alatt álló határozat elbírálásának keretei között bírálja el, amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóságok e keretek között számításba vehetik és mérlegelhetik a további előterjesztések vagy ismételt kérelem valamennyi elemét.

(2) A nemzetközi védelem iránti kérelemnek a 33. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján történő elfogadhatóságát megállapító határozat meghozatal céljából az ismételt nemzetközi védelem iránti kérelmet mindenekelőtt előzetes elfogadhatósági vizsgálatnak kell alávetni a tekintetben, hogy felmerültek-e, vagy a kérelmező előadott-e olyan, a vizsgálattal kapcsolatos új körülményeket vagy tényeket, amelyek alapján a kérelmező a [2011/95] irányelv értelmében nemzetközi védelemre jogosultnak minősül.

[…]

(5) Amennyiben az ismételt kérelmet e cikk értelmében nem vizsgálják tovább, a 33. cikk (2) bekezdésének d) pontjával összhangban elfogadhatatlannak minősül.

[…]

(7) Amennyiben egy, a [»Dublin III«] rendelet szerinti átadási határozat hatálya alá tartozó személy az átadó tagállamban további előterjesztéseket vagy ismételt kérelmet nyújt be, ezen előterjesztéseket vagy ismételt kérelmeket az említett rendelet szerinti felelős tagállam vizsgálja meg ezen irányelvvel összhangban.”

10 Az említett irányelvnek „A tagállamban maradás joga alóli kivételek ismételt kérelmek esetén” című 41. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A tagállamok kivételt tehetnek a területükön maradáshoz való jog alól, amennyiben az adott személy:

a) csak azért nyújtott be első alkalommal olyan ismételt kérelmet, amelyet a 40. cikk (5) bekezdésével összhangban nem vizsgálnak tovább, hogy késleltesse vagy meghiúsítsa egy olyan határozat végrehajtását, amely a tagállamból való azonnali kiutasítását eredményezné; vagy

b) az első ismételt kérelmet a 40. cikk (5) bekezdése alapján elfogadhatatlannak minősítő jogerős határozatot vagy a kérelmet megalapozatlansága miatt elutasító jogerős határozatot követően ugyanabban a tagállamban ismételten nemzetközi védelemért folyamodik.

A tagállamok csak akkor élhetnek e kivétellel, ha az eljáró hatóság úgy véli, hogy a kiutasítási határozat nem okoz az adott tagállam nemzetközi és uniós kötelezettségeit sértő közvetlen vagy közvetett visszaküldést.”

A „Dublin III” rendelet

11 A „Dublin III” rendelet a 48. cikkének első bekezdése értelmében hatályon kívül helyezte az egy harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendeletet (HL 2003. L 50., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 109. o.), amely utóbbi rendelet a 24. cikke szerint az Európai Közösségek tagállamainak egyikében benyújtott menedékjog iránt kérelmek megvizsgálásáért felelős állam meghatározásáról szóló, 1990. június 15-én Dublinban aláírt egyezmény (HL 1997. C 254., 1. o.) helyébe lépett.

12 A „Dublin III” rendelet a „Tárgy” című 1. cikke értelmében megállapítja a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam – a felelős tagállam – meghatározására vonatkozó feltételeket és eljárási szabályokat.

13 E rendeletnek „A nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálására vonatkozó eljáráshoz való jog [helyesen: A nemzetközi védelem iránti kérelemre vonatkozó vizsgálati eljáráshoz való jog]” című 3. cikke, amely a rendeletnek az „Általános elvek és biztosítékok” című II. fejezetében található, az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„A tagállamok megvizsgálják azon harmadik országbeli állampolgárnak, vagy azon hontalan személynek a nemzetközi védelem iránti kérelmét, aki egy tagállam területén nyújtja be azt, ideértve annak határát és a tranzitzónákat. A kérelmet az a tagállam köteles megvizsgálni, amely a III. fejezetben előírt feltételek szerint felelős.”

14 Az említett rendeletnek a „Mérlegelési záradékok” című 17. cikke az (1) bekezdésének első és második albekezdésében a következőket írja elő:

„A 3. cikk (1) bekezdésétől eltérve minden tagállam határozhat úgy, hogy megvizsgálja a valamely harmadik országbeli állampolgár, vagy egy hontalan személy által hozzá benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet akkor is, ha annak megvizsgálásáért az e rendeletben megállapított feltételek szerint nem felelős.

Az a tagállam, amely e bekezdés alapján úgy határozott, hogy megvizsgál egy nemzetközi védelem iránti kérelmet, felelős tagállammá válik, vállalva a felelősséggel együtt járó kötelezettségeket. […]”

15 Ugyanezen rendeletnek „A felelős tagállam kötelezettségei” című 18. cikke a következőket írja elő:

„(1) Az e rendelet szerint felelős tagállam köteles:

a) a 21., 22. és 29. cikkben megállapított feltételek mellett átvenni azt a kérelmezőt, aki egy másik tagállamban nyújtotta be kérelmét;

b) a 23., 24., 25. és 29. cikkben megállapított feltételek mellett visszavenni azt a kérelmezőt, aki egy másik tagállamban nyújtotta be kérelmét és akinek a kérelme még elbírálás alatt áll vagy aki tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik egy másik tagállam területén;

c) a 23., 24., 25. és 29. cikkben megállapított feltételek mellett visszavenni egy harmadik ország olyan állampolgárát, vagy egy olyan hontalan személyt, aki a vizsgálat során visszavonta kérelmét, és egy másik tagállamban nyújtott be kérelmet, vagy aki tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik egy másik tagállam területén;

d) a 23., 24., 25. és 29. cikkben megállapított feltételek mellett visszavenni azon harmadik országbeli állampolgárt, vagy azon hontalan személyt, akinek kérelmét visszautasították, és egy másik tagállam területén nyújtott be kérelmet, vagy aki tartózkodásra jogosító engedély nélkül tartózkodik egy másik tagállam területén.

(2) […]

Az (1) bekezdés c) pontjának hatálya alá tartozó esetekben, amennyiben a felelős tagállam megszüntette a kérelem vizsgálatát azt követően, hogy a kérelmező az érdemi elsőfokú határozat meghozatalát megelőzően visszavonta e kérelmet, e tagállam, gondoskodik arról, hogy a kérelmező jogosult legyen kérelme vizsgálatának befejezését kérni, vagy egy új nemzetközi védelem iránti kérelmet benyújtani, amely nem kezelhető a [2013/32] irányelv értelmében vett ismételt kérelemként. Ilyen esetekben a tagállamok biztosítják a kérelem vizsgálatának befejezését.”

16 A „Dublin III” rendelet „Jogorvoslatok” című 27. cikke az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„A kérelmezőnek vagy a 18. cikk (1) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett más személynek joga van az átadásra vonatkozó határozatok elleni hatékony jogorvoslathoz, amelyet bírósághoz vagy törvényszékhez tény- vagy jogkérdésben benyújtott fellebbezés vagy felülvizsgálati kérelem formájában gyakorolhat.”

17 E rendelet „Szabályok és határidők” című 29. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A kérelmezőnek vagy a 18. cikk (1) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett más személynek a megkereső tagállam részéről a felelős tagállamnak történő átadása a megkereső tagállam nemzeti joga szerint történik az érintett tagállamok egymás közötti konzultációját követően, a lehető leghamarabb kivitelezhető időpontban, de legkésőbb hat hónappal az érintett személy átvétele vagy visszavétele iránti megkeresés másik tagállam általi elfogadását, vagy a 27. cikk (3) bekezdésének megfelelő halasztó hatály esetén hat hónappal a fellebbezéssel vagy felülvizsgálattal kapcsolatos jogerős határozatot követően.

[…]

(2) Amennyiben az átadásra nem kerül sor a hat hónapos határidőn belül, a felelős tagállam mentesül az érintett személy átvételére vagy visszavételére vonatkozó kötelezettség alól, és a felelősség a megkereső tagállamra hárul. E határidő legfeljebb egyéves időtartamra meghosszabbítható, ha az átadásra az érintett személy szabadságvesztése miatt nem kerülhetett sor, illetve legfeljebb tizennyolc hónapra, ha az érintett személy megszökik.”

A német jog

Az AsylG

18 Az Asylgesetz (a menedékjogról szóló törvény) (BGBl. 2008. I, 1798. o.) az alapügy tényállására alkalmazandó változatában (a továbbiakban: AsylG) a „Biztonságos harmadik országok” című 26a. §-ának (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az [Unió] tagállamai mellett biztonságos harmadik államnak minősülnek az I. mellékletben felsorolt államok.”

19 Az AsylG „Elfogadhatatlan kérelmek” című 29. §-a az (1) bekezdésében a következőket írja elő:

„A menedékjog iránti kérelem elfogadhatatlan, ha:

[…]

5. a 71. § szerinti ismételt kérelem vagy a 71a. § szerinti második kérelem esetében nem kell új menekültügyi eljárást lefolytatni.”

20 Az AsylG-nek „A szövetségi hivatal menedékjog iránti kérelmekre vonatkozó határozatai” című 31. §-a a (2) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Az elfogadható, menedékjog iránti kérelmekkel kapcsolatos […] határozatokban kifejezetten meg kell állapítani, hogy a külföldi személy menekült jogállású, vagy kiegészítő védelemben részesül-e, és hogy menedékjogát elismerik-e. […]”

21 Az AsylG „Ismételt kérelem” című 71. §-a az (1) bekezdésében a következőképpen rendelkezik:

„Ha a korábbi menedékjog iránti kérelem visszavonását vagy jogerős elutasítását követően a külföldi személy újból menedékjog iránti kérelmet nyújt be (ismételt kérelem), új menekültügyi eljárást csak akkor kell lefolytatni, ha a Verwaltungsverfahrensgesetz [(a közigazgatási eljárásról szóló törvény, BGBl. 2003. I, 102. o.; a továbbiakban: VwVfG)] 51. §-ának (1)–(3) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak; ennek vizsgálata a szövetségi hivatal feladata.

[…]”

22 Az AsylG „Második kérelem” című 71a. §-ának (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Amennyiben a külföldi személy egy olyan biztonságos harmadik országban (26a. §) lefolytatott menekültügyi eljárás sikertelen befejezését követően, amely országra alkalmazandók az [Uniónak] a menekültügyi eljárások lefolytatásáért való felelősségről szóló szabályai, vagy amellyel a Németországi Szövetségi Köztársaság e tárgyban nemzetközi szerződést kötött, menedékjog iránti kérelmet terjeszt elő a Németországi Szövetségi Köztársaság területén (második kérelem), új menekültügyi eljárást csak akkor kell lefolytatni, ha a menekültügyi eljárás lefolytatásáért a Németországi Szövetségi Köztársaság felelős, és a [VwVfG] 51. §-ának (1)–(3) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak; ennek vizsgálata a szövetségi hivatal feladata.”

A VwVfG

23 A VwVfG 51. §-ának (1) és (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A hatóság köteles az érdekelt kérelmére határozatban visszavonni vagy módosítani a jogerős közigazgatási aktust, ha

1. a közigazgatási aktus alapjául szolgáló ténybeli vagy jogi helyzet az érdekelt javára utóbb megváltozott;

2. olyan új bizonyítékok merültek fel, amelyek az érdekeltre nézve kedvezőbb határozatot eredményeztek volna;

[…]

(2) A kérelem csak akkor elfogadható, ha az érintett anélkül, hogy szándékosan vagy súlyosan gondatlanul járt volna el, nem tudott – különösen jogorvoslat útján – a korábbi eljárás újbóli megnyitását megalapozó okra hivatkozni.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

A C-123/23. sz. ügy

24 E. A. K. és Y. A. K. kiskorú gyermekeknek N. A. K. az édesanyja és a törvényes képviselője. Mindannyian a Gázai övezetből származó hontalan palesztinok. Nyilatkozatuk szerint 2019. november 11-én léptek be Németországba, és 2019. november 15-én kértek menedékjogot. Kérelmeiket 2019. november 22-én vették nyilvántartásba. E kérelmek alátámasztása érdekében N. A. K. arra hivatkozott, hogy őt és gyermekeit a Hamász a férje politikai tevékenysége miatt üldözi. Ezenkívül a szülei arra kívánták kényszeríteni, hogy gyermekeit adja át a férje családjának, és egyedül térjen vissza a szülői házba.

25 N. A. K. nyilatkozataiból és a szövetségi hivatal által végzett kutatásokból az derül ki, hogy N. A. K. korábban menedékjog iránti kérelmeket nyújtott be a Spanyol Királyság és a Belga Királyság illetékes hatóságaihoz. A visszavétel iránti kérelmet, amelyet a szövetségi hivatal az illetékes spanyol hatósághoz intézett, ezen utóbbi elutasította. Az illetékes belga hatósághoz nem intéztek visszavétel iránti kérelmet.

26 Az illetékes belga hatóság a szövetségi hivatal információkérésére válaszul 2021. március 5-én közölte, hogy az N. A. K. által 2018. augusztus 21-én benyújtott, nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasították a 2019. július 5-i határozattal, amellyel szemben nem terjesztettek elő jogorvoslati kérelmet. Az illetékes belga hatóság többek között úgy vélte, hogy nem bizonyított, hogy N. A. K. a származási országában valószínűleg üldöztetés vagy súlyos sérelem veszélyének lenne kitéve.

27 A szövetségi hivatal a 2021. május 25-i határozatával elutasította N. A. K., E. A. K. és Y. A. K. menedékjog iránti kérelmeit, lényegében azzal az indokkal, hogy az AsylG 71a. §-a alkalmazandó, és az új menekültügyi eljárás megindításának alapjául szolgáló feltételek nem teljesülnek. 2021. június 9-én N. A. K., E. A. K. és Y. A.K keresetet indított e határozattal szemben a kérdést előterjesztő bíróság, a Verwaltungsgericht Minden (mindeni közigazgatási bíróság, Németország) előtt.

28 E bíróság megjegyzi, hogy a 2021. május 20-i L. R. (Norvégia által elutasított menedékjog iránti kérelem) ítéletből (C-8/20, EU:C:2021:404) és a 2022. szeptember 22-i Bundesrepublik Deutschland (Dánia által elutasított menedékjog iránti kérelem) ítéletből (C-497/21, EU:C:2022:721) az következik, hogy az olyan rendelkezés, mint az AsylG 71a. §-a, nem alkalmazható, ha ugyanazon érintett személy első menedékjog iránti kérelmét valamely harmadik állam, illetve olyan tagállam utasítja el, amely eltér attól a tagállamtól, amelyben a második kérelmet előterjesztették, és amely nem alkalmazza a 2011/95 irányelvet. A Bíróság ezzel szemben kifejezetten nyitva hagyta azt a kérdést, hogy az ilyen rendelkezés alkalmazható-e abban az esetben, ha a menedékjog iránti első kérelmet olyan más tagállam utasítja el, amely alkalmazza ezen irányelvet. Márpedig ez a kérdés meghatározó az alapjogvita kimenetele szempontjából, mivel a jelen ügyben a kérelmezők nem terjesztettek elő a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdése d) pontjával és az AsylG 71a. §-ának a VwVfG 51. §-ának (1) és (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésével összhangban olyan új körülményeket vagy tényeket, amelyek igazolhatják a kérelmük vizsgálatát.

29 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az „ismételt kérelemnek” a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja értelmében vett fogalma kiterjed az olyan nemzetközi védelem iránti kérelem esetére is, amelyet azt követően nyújtottak be, hogy egy másik uniós tagállam ugyanezen kérelmező korábbi hasonló kérelmére vonatkozóan jogerős határozatot hozott, így ezen irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja alkalmazandó az ilyen kérelemre.

30 E körülmények között a Verwaltungsgericht Minden (mindeni közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„Úgy kell-e értelmezni a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének a 2. cikkének q) pontjával összefüggésben értelmezett d) pontját, hogy azzal ellentétes valamely tagállam olyan szabályozása, amely szerint az e tagállamban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet elfogadhatatlanként el kell utasítani, ha a korábban egy másik tagállamban benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet e másik tagállam mint megalapozatlant jogerősen elutasította?”

A C-202/23. sz. ügy

31 M. E. O., aki libanoni állampolgár, 2020. március 2-án beutazott Németországba, és menedékjog iránti kérelmet terjesztett elő, amelyet a szövetségi hivatal 2020. április 30-án vett nyilvántartásba. Az utóbbi által végzett kutatás eredményeként kiderült, hogy M. E. O. a Németországba való belépését megelőzően Lengyelországban nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő.

32 A lengyel hatóságok a 2020. április 29-i levelükben beleegyeztek abba, hogy M. E. O.-t visszavegyék. A szövetségi hivatal a 2020. június 25-i, M. E. O.-val 2020. július 1-jén közölt határozatában elfogadhatatlanság miatt elutasította M. E. O. menedékjog iránti kérelmét, és elrendelte Lengyelországba való kitoloncolását. M. E. O. e határozattal szemben keresetet indított, amellyel együtt ideiglenes intézkedés iránti kérelmet is előterjesztett. Ezen utóbbi kérelmet 2020. július 31-én elutasították. A kérdést előterjesztő bíróság által nyújtott információkból azonban kitűnik, hogy az M. E. O. Lengyelországba való kitoloncolására vonatkozó határozat nem volt végrehajtható annak megállapítása nélkül, hogy M. E. O. a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (2) bekezdése értelmében megszökött.

33 A szövetségi hivatal 2021. február 2-án hatályon kívül helyezte a 2020. június 25-i határozatot azzal az indokkal, hogy lejárt az M. E. O. Lengyelországnak történő átadására vonatkozó határidő. A lengyel hatóságok ezenkívül a szövetségi hivatal kérésére válaszul az utóbbit arról tájékoztatták, hogy az M. E. O. által Lengyelországban előterjesztett, nemzetközi védelem iránti kérelemre megindított eljárást 2020. április 20-án megszüntették, mivel M. E. O. Németországban tartózkodik. A kérdést előterjesztő bíróság közli, hogy ezen eljárást a lengyel szabályozás értelmében M. E. O. kérelmére az annak megszüntetésétől számított kilenc hónapon belül, azaz 2021. január 20-ig folytatni lehetett volna.

34 A szövetségi hivatal a 2021. július 14-i határozatával M. E. O. menedékjog iránti kérelmét elfogadhatatlanság miatt elutasította, és az említett személyt megfenyegette azzal, hogy kitoloncolják Libanonba. 2021. július 27-én M. E. O. e határozattal szemben keresetet indított a kérdést előterjesztő bíróság előtt. Ezen utóbbi a 2021. augusztus 31-i határozatával felfüggesztette a kitoloncolást elrendelő határozatot.

35 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy az alapügy tényállására tekintettel az AsylG 71a. §-ának alkalmazási feltételei teljesülnek, így M. E. O. menedékjog iránti kérelmét elfogadhatatlanság miatt el kell utasítani. Egyrészt ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy e rendelkezést úgy kell értelmezni, hogy az abban az esetben alkalmazandó, ha az AsylG 26a. §-a értelmében vett biztonságos harmadik államban lefolytatott menekültügyi eljárást már megszüntették abban az időpontban, amikor a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért való felelősség a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (2) bekezdése alapján átszállt a Németországi Szövetségi Köztársaságra. A jelen ügyben ez a helyzet, mivel az M. E. O. által Lengyelországban előterjesztett, nemzetközi védelem iránti kérelemre vonatkozó eljárás folytatására nyitva álló határidő 2021. január 20-án lejárt, a Németországi Szövetségi Köztársaság pedig M. E. O. nemzetközi védelem iránti kérelmének megvizsgálásáért abban az időpontban vált felelőssé, amikor lejárt az M. E. O. Lengyelországba való kitoloncolását elrendelő határozattal szemben M. E. O. előterjesztett ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elbíráló, 2020. július 31-én meghozott határozattól számítandó, a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (1) bekezdésében előírt hat hónapos határidő, azaz, 2021. január 31-én.

36 Másrészt a VwVfG 51. §-ának (1) és (2) bekezdése a jelen ügyben nem alkalmazható, mivel az M. E. O. által Németországban előterjesztett menedékjog iránti kérelem a Libanonból való távozását megelőző tényeken alapul. Márpedig vélelmezni kell, hogy M. E. O. a Lengyelországban előterjesztett, nemzetközi védelem iránti kérelmének alátámasztása érdekében ugyanezen tényekre hivatkozott, vagy legalábbis ezt megtehette, így e tények nem tekinthetők olyan új körülményeknek, amelyekre nem tudott hivatkozni, anélkül hogy e tekintetben súlyosan gondatlanul járt volna el.

37 A kérdést előterjesztő bíróság azonban úgy véli, hogy amennyiben bebizonyosodik, hogy az uniós joggal ellentétes az olyan rendelkezés, mint az AsylG 71a. §-a, mivel a nemzetközi védelem iránti új kérelem nem tekinthető a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja értelmében vett „ismételt kérelemnek”, amennyiben egy másik uniós tagállam ugyanezen kérelmező korábbi kérelméről jogerős határozatot hozott, M. E. O. keresetének helyt kell adni.

38 Amennyiben az kerülne megállapításra, hogy a nemzetközi védelem iránti új kérelem akkor is az e 2. cikk q) pontja értelmében vett „ismételt kérelemnek” minősíthető, ha az ugyanezen kérelmező által egy másik tagállamban előterjesztett korábbi kérelemre vonatkozó eljárást e másik tagállam azzal az indokkal zárta le, hogy a kérelmező elmulasztotta annak folytatását, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontjával ellentétes-e az új kérelem elfogadhatatlanság miatt való elutasítása, amíg a korábbi kérelemre vonatkozóan még lehetőség van az eljárás újbóli megnyitására. Amennyiben ez a helyzet, a kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdést veti fel, hogy azon határidőt, amelyen belül a kérelmező a korábbi kérelmére vonatkozó eljárás újbóli megnyitását kérheti, a nemzeti jog vagy az uniós jog határozza meg, és amennyiben az uniós jog, mi az e jog által előírt határidő.

39 E körülmények között a Verwaltungsgericht Minden (mindeni közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben értelmezett 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely szerint az e tagállamban előterjesztett nemzetközi védelem iránti kérelmet mint elfogadhatatlant el kell utasítani, ha a kérelmező korábban egy másik tagállamban már nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő, és az eljárást a másik tagállam megszüntette, mert a kérelmező ebben a tagállamban nem folytatta az eljárást?

2) Amennyiben az első kérdésre nemleges válasz adandó:

Úgy kell-e értelmezni a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben értelmezett 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely szerint az e tagállamban előterjesztett nemzetközi védelem iránti kérelmet mint elfogadhatatlant el kell utasítani, ha a kérelmező korábban egy másik tagállamban már nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő, és az eljárást a másik tagállam megszüntette, mert a kérelmező ebben a tagállamban nem folytatta az eljárást, annak ellenére, hogy a másik tagállambeli menekültügyi eljárást a másik tagállam még újból megnyithatja, ha a kérelmező ezt a másik tagállamban kéri?

3) Amennyiben a második kérdésre igenlő válasz adandó:

Meghatározza-e az uniós jog, hogy nemzetközi védelem iránti kérelemről hozandó határozat esetén mely időpont irányadó a tekintetben, hogy a valamely másik tagállamban korábban megszüntetett menekültügyi eljárás még újból megnyitható-e, vagy ezt a kérdést kizárólag a nemzeti jog szabályozza?

4) Amennyiben a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az uniós jog tartalmaz vonatkozó előírásokat:

Nemzetközi védelem iránti kérelemről hozandó határozat esetén az uniós jog előírásai szerint mely időpont irányadó a tekintetben, hogy a valamely másik tagállamban korábban megszüntetett menekültügyi eljárás még újból megnyitható-e?”

A Bíróság előtti eljárás

40 A C-123/23. sz. ügyben a kérdést előterjesztő bíróság azt kérte, hogy a Bíróság az eljárási szabályzata 53. cikkének (3) bekezdése alapján soron kívül bírálja el az ügyet. A Bíróság elnöke a 2023. április 18-i határozatában úgy döntött, hogy e kérelemnek nem ad helyt.

41 A Bíróság elnöke a 2023. május 10-i határozatában az eljárás írásbeli és a szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából egyesítette a C-123/23. és C-202/23. sz. ügyeket.

A C-123/23. sz. ügyben előterjesztett kérdésről

42 Az előterjesztő bíróság a C-123/23. sz. ügyben előterjesztett kérdésével lényegében arra vár választ, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját ezen irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi az olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által e tagállamban előterjesztett, az említett irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett, nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanság miatt való elutasítását, akinek egy másik tagállamban előterjesztett korábbi nemzetközi védelem iránti kérelmét az utóbbi tagállam által hozott jogerős határozattal elutasították.

43 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak szövegét, hanem a kontextusát, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (2022. október 28-i Generalstaatsanwaltschaft München [Kiadatás és *ne bis idem]* ítélet, C-435/22, EU:C:2022:852, 67. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 Ami először is a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének szövegét illeti, amely rendelkezés kimerítően felsorolja azokat a helyzeteket, amelyekben a tagállamok e nemzetközi védelem iránti kérelmet elfogadhatatlannak minősíthetik (2021. május 20-i L. R. [Norvégia által elutasított menedékjog iránti kérelem] ítélet, C-8/20, EU:C:2021:404, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), meg kell állapítani, hogy e rendelkezés a d) pontjában azt írja elő, hogy a tagállamok akkor hozhatnak ilyen határozatot, ha a kérelem „ismételt kérelemnek” minősül, amely esetében nem merültek fel új körülmények vagy tények, vagy a kérelmező nem adott elő ilyeneket annak megvizsgálásával kapcsolatban, hogy a kérelmező a 2011/95/EU irányelv értelmében nemzetközi védelemre jogosult személynek minősül-e.

45 Az „ismételt kérelem” fogalmát a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja úgy határozza meg, hogy az „a korábbi nemzetközi védelem iránti kérelem ügyében hozott jogerős határozat után előterjesztett további kérelem”.

46 E meghatározás tehát átveszi a „nemzetközi védelem iránti kérelem” és a „jogerős határozat” fogalmát, amelyeket ezen irányelv 2. cikke szintén meghatároz a b), illetve e) pontjában.

47 Először is, ami a „nemzetközi védelem iránti kérelem” vagy a „kérelem” fogalmát illeti, azt a 2013/32 irányelv 2. cikkének b) pontja úgy határozza meg, hogy az a harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által „valamely tagállamnál” előterjesztett olyan védelem iránti kérelem, amely a 2011/95 irányelv értelmében vett menekült jogállás vagy kiegészítő védelmi jogállás kérelmezéseként értelmezhető.

48 Másodszor, ami a „jogerős határozat” fogalmát illeti, az a 2013/32 irányelv 2. cikkének e) pontja szerint döntés arról, hogy a harmadik ország állampolgára, vagy a hontalan személy részére a menedékjogot vagy kiegészítő védelmet a 2011/95/EU irányelv alapján megadják-e, és amely ellen a továbbiakban a 2013/32 irányelv V. fejezetében biztosított jogorvoslatnak nincs helye.

49 Meg kell tehát állapítani, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának a jelen ítélet 45–48. pontjában említett rendelkezésekkel összefüggésben értelmezett szövege nem állapít meg olyan feltételt, amely szerint ahhoz, hogy egy új nemzetközi védelem iránti kérelmet új körülmények vagy tények hiányában „ismételt kérelemnek” lehessen minősíteni, és

elfogadhatatlanság miatt el lehessen utasítani, fenn kell állnia annak, hogy e kérelmet ugyanazon tagállam hatóságai elé terjesztették, mint amely ugyanezen kérelmező korábbi kérelméről jogerős határozatot hozott.

50 Másodszor, ezt az értelmezést e rendelkezés kontextusa is megerősíti.

51 A 2013/32 irányelv 40. cikke ugyanis, amely az ismételt kérelmekre alkalmazandó eljárást részletezi, a (7) bekezdésében többek között azt írja elő, hogy ha a „Dublin III” rendelet szerinti átadási határozat hatálya alá tartozó személy az átadó tagállamban ismételt kérelmet nyújt be, ezen utóbbit az említett rendelet szerinti felelős tagállam vizsgálja meg.

52 Márpedig a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdéséből az következik, hogy nem lehet az e rendelet szerinti átadási határozatot hozni abban az esetben, ha az érintett személy tartózkodási helye szerinti tagállam maga vizsgálta meg az e személy által előterjesztett nemzetközi védelem iránti kérelmet, mivel az, hogy e tagállam ilyen vizsgálatot végzett, azzal a következménnyel járt, hogy ő lett az említett rendelet értelmében vett „felelős tagállam”, és többé nem kérheti a kérelmező más tagállamnak való átadását.

53 Ebből logikusan következik, hogy a 2013/32 irányelv 40. cikkének (7) bekezdésében említett „ismételt kérelem” olyan új kérelem, amelyet azon tagállamnak nyújtottak be, amely az átadást kérte azt követően, hogy ugyanezen kérelmező korábbi kérelméről határozatot hozott az a tagállam, amelynek az érintett személyt át kell adni. E rendelkezés ily módon megerősíti, hogy az „ismételt kérelemnek” az ezen irányelv 2. cikkének q) pontjában meghatározott fogalma kiterjed az olyan új kérelemre is, amelyet azt követően nyújtanak be, hogy egy másik tagállam ugyanazon kérelmező korábbi kérelméről határozatot hozott.

54 A 2013/32 irányelv 40. cikkének (1) bekezdése, amely többek között arra az esetre vonatkozik, amikor egy meghatározott tagállamban nemzetközi védelem iránti kérelmet előterjesztő személy „ugyanabban a tagállamban” esetlegesen „ismételt kérelmet” terjeszt elő, szintén megerősíti a jelen ítélet 49. pontjában kifejtett értelmezést. Ha ugyanis ahhoz, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet az ezen irányelv 2. cikkének q) pontja értelmében vett „ismételt kérelemnek” lehessen minősíteni, fenn kell állnia annak, hogy azt ugyanazon tagállam illetékes hatóságai elé terjesztették, mint amely ugyanezen kérelmező korábbi kérelméről határozott, az említett irányelv 40. cikkének (1) bekezdésében az „ugyanabban a tagállamban” előterjesztett ismételt kérelemre való hivatkozás felesleges lett volna.

55 Harmadszor, a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának olyan értelmezése, amely szerint valamely tagállam a nemzetközi kérelem iránti új kérelmet, amennyiben azt nem támasztják alá új körülmények vagy tények, „ismételt kérelemnek” minősítheti és elfogadhatatlanság miatt elutasíthatja, ha azt olyan kérelmező terjesztette elő, akinek korábbi kérelmét egy másik tagállam jogerős határozattal elutasította, szintén megfelel a nemzetközi védelmet kérelmezők másodlagos mozgásának korlátozására irányuló, ezen irányelv által követett – az irányelv (13) preambulumbekezdéséből kitűnő – célkitűzésnek.

56 Amint ugyanis arra a főtanácsnok az indítványának a 82–84. pontjában lényegében rámutatott, a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának olyan értelmezése, amely szerint a valamely tagállam illetékes hatóságai elé terjesztett, nemzetközi védelem iránti új kérelem csak abban az esetben minősülhet „ismételt kérelemnek”, és új körülmények vagy tények hiányában csak abban az esetben utasítható el elfogadhatatlanság miatt, ha ugyanezen kérelmező korábbi kérelmét olyan jogerős határozattal utasították el, amelyet ugyanezen tagállam hozott, arra

ösztönözheti azokat a kérelmezőket, akiknek a nemzetközi védelem iránti kérelmét valamely tagállam illetékes hatóságai jogerősen elutasították, hogy egy második vagy akár harmadik tagállamba utazzanak abból a célból, hogy ott hasonló új kérelmet terjesszenek elő, remélve, hogy e kérelem teljes körű vizsgálata, amelyet ezen értelmezés szerint e többi tagállam hatóságainak el kell végezniük, számukra kedvező eredményre vezet.

57 Hangsúlyozni kell továbbá, hogy annak lehetősége, hogy a nem új körülményeken vagy tényeken alapuló, és ilyen körülményeket vagy tényeket nem is tartalmazó, nemzetközi védelem iránti új kérelmet elfogadhatatlanság miatt elutasítsák abban az esetben, ha ugyanazon kérelmező korábbi kérelmét egy más tagállam határozatával utasították el, megfelel a tagállamok közötti kölcsönös bizalom elvének, amelyen a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a közös európai menekültügyi rendszer alapul, és amely az uniós jogban alapvető jelentőséggel bír, mivel lehetővé teszi egy belső határok nélküli térség létrehozását és fenntartását (lásd ebben az értelemben: 2020. december 10-i Minister for Justice and Equality [Nemzetközi védelem iránti kérelem Írországban] ítélet, C-616/19, EU:C:2020:1010, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

58 Ezenfelül meg kell állapítani, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának a jelen ítélet 55. pontjában kifejtett értelmezése megfelel a Bíróságnak a 2022. szeptember 22-i Bundesrepublik Deutschland (Dánia által elutasított menedékjog iránti kérelem) ítéletből (C-497/21, EU:C:2022:721) eredő ítélkezési gyakorlatának.

59 Igaz, hogy ebben az ítéletben a Bíróság megállapította, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját a 2. cikkének q) pontjával, valamint az EU-Szerződéshez és az EUM-Szerződéshez csatolt, Dánia helyzetéről szóló (22.) jegyzőkönyv 2. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes a Dán Királyságtól eltérő valamely tagállam olyan szabályozása, amely lehetőséget biztosít arra, hogy elfogadhatatlanság miatt teljes egészében vagy részlegesen elutasítsák az olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által e tagállamban előterjesztett, az ezen irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett nemzetközi védelem iránti kérelmet, akinek a Dán Királyságban előterjesztett, nemzetközi védelem iránti korábbi kérelmét ezen utóbbi tagállam elutasította.

60 Mindazonáltal, amint az az említett ítélet 35. és 43. pontjából kitűnik, a Bíróság a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának ezen értelmezését azzal a különleges jogállással indokolta, amellyel az előző pontban említett jegyzőkönyv értelmében a Dán Királyság rendelkezik az EUM-Szerződés harmadik részének V. címe tekintetében, amelybe többek között a határok ellenőrzésével, a menekültüggyel és a bevándorlással kapcsolatos politikák tartoznak. Az említett jegyzőkönyv értelmében ugyanis a 2011/95 irányelv nem alkalmazandó e tagállamra, így az említett tagállam illetékes hatóságai elé terjesztett nemzetközi védelem iránti kérelem nem minősülhet a 2011/95 irányelv értelmében vett, „a menekültjogállás, illetve a kiegészítő védelmi jogállás” megszerzésére irányuló kérelemnek.

61 Ezenfelül a 2022. szeptember 22-i Bundesrepublik Deutschland (Dánia által elutasított menedékjog iránti kérelem) ítélet (C-497/21, EU:C:2022:721) 46. pontjában a Bíróság hangsúlyozta, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdése d) pontjának ezen ítéletben elfogadott értelmezése nem érinti azt a külön kérdést, hogy az „ismételt kérelem” fogalma alkalmazandó-e az egyik tagállamban azt követően előterjesztett nemzetközi védelem iránti új kérelemre, hogy egy másik, a Dán Királyságon kívüli tagállam jogerős határozattal elutasította a korábbi kérelmet.

62 A fentiekre tekintettel a C-123/23. sz. ügyben előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját ezen irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi az olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által e tagállamban előterjesztett, az említett irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett, nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanság miatt való elutasítását, akinek egy másik, olyan tagállamban előterjesztett korábbi nemzetközi védelem iránti kérelmét, amelyre a 2011/95 irányelv alkalmazandó, az utóbbi tagállam által hozott jogerős határozattal elutasították.

A C-202/23. sz. ügyben előterjesztett kérdésekről

63 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EUMSZ 267. cikkel bevezetett együttműködési eljárás keretében a Bíróság feladata, hogy a nemzeti bíróságnak az előtte folyamatban lévő ügy eldöntéséhez hasznos választ adjon. Ennek érdekében adott esetben a Bíróságnak át kell fogalmaznia az elé terjesztett kérdéseket. A Bíróság ezenkívül figyelembe vehet olyan uniós jogi szabályokat, amelyekre a nemzeti bíróság kérdéseiben nem hivatkozott (2021. július 15-i Ministrstvo za obrambo ítélet, C-742/19, EU:C:2021:597, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

64 Az a körülmény ugyanis, hogy a kérdést előterjesztő bíróság a kérdéseiben formálisan az uniós jog bizonyos meghatározott rendelkezéseire hivatkozott, nem képezi akadályát annak, hogy a Bíróság megadja e bíróság számára az uniós jog értelmezésének minden olyan elemét, amely hasznos lehet az alapügy elbírálásához, oly módon, hogy az e bíróság által szolgáltatott információk összessége és különösen az előzetes döntéshozatalra utaló határozat indokolása alapján meghatározza az uniós jog azon elemeit, amelyek a jogvita tárgyára tekintettel értelmezést igényelnek (lásd ebben az értelemben: 2021. április 22-i Profi Credit Slovakia ítélet, C-485/19, EU:C:2021:313, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

65 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak a jelen ítélet 31–35. pontjában összefoglalt információiból kitűnik, hogy M. E. O. először nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett a lengyel hatóságok elé, majd 2020. március 2-án beutazott Németországba, és ott menedékjog iránti kérelmet terjesztett elő, amelyet a szövetségi hivatal 2020. április 30-án vett nyilvántartásba. Időközben az illetékes lengyel hatóság 2020. április 20-án megszüntette az M. E. O. által előterjesztett kérelemmel indított eljárást azzal az indokkal, hogy ezen utóbbi személy Németországban tartózkodik.

66 A szövetségi hivatal a maga részéről a C-202/23. sz. ügyben vitatott 2021. július 14-i határozatával elfogadhatatlanság miatt elutasította M. E. O. menedékjog iránti kérelmét azzal az indokkal, hogy abban az időpontban, amikor az M. E. O. által előterjesztett, nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért való felelősség a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (2) bekezdése értelmében a Németországi Szövetségi Köztársaságra szállt át – azaz 2021. január 31-én –, az illetékes lengyel hatóság a 2013/32 irányelv 28. cikkének (1) bekezdése alapján már megszüntette az e kérelmező nemzetközi védelem iránti korábbi kérelmére vonatkozó eljárást, mivel az említett kérelmet e hatóság szerint hallgatólagosan visszavonták.

67 Ebből következik, hogy a szövetségi hivatal M. E. O. nemzetközi védelem iránti kérelmének elfogadhatatlanság miatti elutasítása keretében abból az előfeltevésből indult ki, hogy lehetőség van arra, hogy M. E. O. nemzetközi védelem iránti új kérelmét a jelen ítélet 65. és 66. pontjában leírt körülmények között a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja értelmében vett „ismételt

kérelemnek” minősítse, és M. E. O. tekintetében alkalmazható ezen irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja. A C-202/23. sz. ügyben előterjesztett kérdések ugyanezen az előfeltevésen alapulnak.

68 E kontextusra tekintettel a C-202/23. sz. ügyben előterjesztett kérdéseket át kell fogalmazni, és meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azokkal lényegében arra vár választ, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének a 2. cikkének q) pontjával összefüggésben értelmezett d) pontját úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy az említett irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett, nemzetközi védelem iránti kérelmet, amelyet e tagállamban olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy terjesztett elő, aki más tagállamban már előterjesztett egy nemzetközi védelem iránti kérelmet, elfogadhatatlanság miatt elutasítsák olyan esetben, ha az új kérelmet azt megelőzően terjesztették elő, hogy a második tagállam illetékes hatósága ugyanezen irányelv 28. cikkének (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a korábbi kérelem vizsgálatára irányuló eljárást e kérelem hallgatólagos visszavonása miatt megszünteti.

69 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja kifejezetten előírja annak lehetőségét, hogy egy nemzetközi védelem iránti új kérelmet „ismételt kérelemnek” minősítsenek, ha annak „előterjeszt[ésére] azt követően kerül sor, hogy egy korábbi kérelemről az ezen irányelv 2. cikkének e) pontja értelmében vett jogerős határozatot hoztak, ideértve azon esetet is, amikor a kérelmező kifejezetten visszavonta a kérelmét, valamint azon esetet is, amikor az említett irányelv 2. cikkének f) pontja értelmében vett eljáró hatóság a 28. cikk (1) bekezdésével összhangban a kérelem hallgatólagos visszavonása miatt azt elutasította.

70 A 2013/32 irányelv 28. cikkének (1) bekezdése azt írja elő, hogy amennyiben észszerűen feltételezhető, hogy egy kérelmező személy hallgatólagosan visszavonta kérelmét, vagy attól elállt, a tagállamok biztosítják, hogy az eljáró hatóság határozatot hoz az eljárás megszüntetéséről, vagy – amennyiben az eljáró hatóság a kérelemnek a 2011/95/EU irányelv 4. cikke alapján történő megfelelő érdemi vizsgálata alapján megalapozatlannak ítéli a kérelmet – a kérelem elutasításáról.

71 A 2013/32 irányelv 28. cikke (1) bekezdése második albekezdésének b) pontja értelmében a tagállam vélelmezheti, hogy a kérelmező hallgatólagosan visszavonta nemzetközi védelem iránti kérelmét, vagy attól elállt, különösen, ha meggyőződött arról, hogy a kérelmező ismeretlen helyre távozott, vagy engedély nélkül eltávozott a lakóhelyéről, illetve őrizetének helyéről, és észszerű időn belül nem lépett kapcsolatba az illetékes hatósággal, vagy észszerű időn belül nem teljesítette jelentkezési vagy egyéb együttműködési kötelezettségét, kivéve, ha a kérelmező bizonyítja, hogy a mulasztás rajta kívül álló okok miatt történt.

72 Ezenfelül a 2013/32 irányelv 28. cikke (2) bekezdésének első albekezdése szerint a tagállamok biztosítják, hogy az a kérelmező, aki az e cikk (1) bekezdésében említett, az eljárás megszüntetéséről szóló határozat meghozatalát követően újra jelentkezik a hatáskörrel rendelkező hatóságnál, jogosult legyen az ügyében az eljárás újbóli megnyitását kérelmezni vagy olyan új kérelmet benyújtani, amelyre nem alkalmazzák a 40. és 41. cikkben említett eljárást. Az említett irányelv 28. cikke (2) bekezdésének második albekezdése értelmében a tagállamok egyrészt meghatározhatnak olyan, legalább kilenc hónapos határidőt is, amelynek lejártát követően a kérelmező ügyének újrafelvételére már nincs lehetőség, vagy amelyet követően az új kérelmet ismételt kérelemként lehet kezelni, és arra az ugyanezen irányelv 40. és 41. cikkében említett eljárást kell alkalmazni, és másrészt a tagállamok előírhatják, hogy a kérelmező ügyét csak egyszer lehet újra felvenni.

73 Bár a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontja nem említi kifejezetten azt az esetet, amikor az a tagállam, amelyben a kérelmező nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő, e kérelem hallgatólagos visszavonását követően úgy határozott, hogy megszünteti az e kérelem vizsgálatára irányuló eljárást, az ilyen határozat elfogadását követően előterjesztett új kérelem szintén az e rendelkezés értelmében vett „ismételt kérelemnek” minősíthető. Ha ugyanis nem ez lenne a helyzet, ezen irányelv 28. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében nem lett volna szükséges előírni, hogy az olyan kérelmező által előterjesztett új kérelemre, aki az e 28. cikk (1) bekezdése szerinti, eljárást megszüntető határozat meghozatalát követően újra jelentkezik az illetékes hatóságnál, nem alkalmazandó az említett irányelv 40. és 41. cikkében előírt eljárás, amely az ismételt kérelmekre vonatkozik.

74 Mindazonáltal a 2013/32 irányelv 2. cikke q) pontjának magából a szövegéből az következik, hogy a nemzetközi védelem iránti új kérelem, amelyet olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy terjesztett elő, aki már előterjesztett ilyen kérelmet, csak akkor minősíthető „ismételt kérelemnek”, és utasítható el elfogadhatatlanság miatt ezen irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja alapján, ha azt e korábbi kérelem jogerős elbírálását követően terjesztették elő. Következésképpen ugyanezen kérelmező új kérelme nem minősíthető „ismételt kérelmének”, ha ezen új kérelmet az e kérelmező korábbi kérelmét elbíráló jogerős határozat meghozatalát megelőzően terjesztették elő.

75 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a 2013/32 irányelv 6. cikke különbséget tesz a nemzetközi védelem iránti kérelem előterjesztése, annak nyilvántartásba vétele – amely e cikk (1) bekezdésének első és második albekezdése értelmében az érintett tagállam feladata – és az ilyen kérelem benyújtása között, amely főszabály szerint megköveteli a nemzetközi védelmet kérelmezőtől, hogy az említett cikk (3) és (4) bekezdésének megfelelően töltse ki az e célból előírt formanyomtatványt (lásd ebben az értelemben: 2020. június 25-i Ministerio Fiscal [Hatóság, amelyhez feltehetően nemzetközi védelem iránti kérelemmel fordulnak] ítélet, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 87. és 93. pont).

76 Amint azt a Bíróság már megállapította, a nemzetközi védelem iránti kérelem „előterjesztésének” nem kell megfelelnie semmiféle alaki adminisztratív követelménynek, az említett alaki követelményeket a kérelem „benyújtásakor” kell tiszteletben tartani (2020. június 25-i Ministerio Fiscal [Hatóság, amelyhez feltehetően nemzetközi védelem iránti kérelemmel fordulnak] ítélet, C-36/20 PPU, EU:C:2020:495, 93. pont).

77 Márpedig a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontjában szereplő „előterjesztett” kifejezés használatára tekintettel meg kell állapítani, hogy ahhoz, hogy valamely nemzetközi védelem iránti kérelmet az e rendelkezés értelmében vett „ismételt kérelemnek” lehessen minősíteni, kizárólag e kérelem előterjesztésének időpontja bír jelentőséggel.

78 Ezenkívül az eljáró hatóságnak a 2013/32 irányelv 28. cikkének (1) bekezdése alapján hozott, arra vonatkozó határozata, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelem vizsgálatára irányuló eljárást megszünteti azzal az indokkal, hogy a kérelmező hallgatólagosan visszavonta a kérelmét, nem tekinthető az ezen irányelv 2. cikkének e) pontja értelmében vett jogerős határozatnak mindaddig, amíg a kérelmező számára fennáll az említett irányelv 28. cikkének (2) bekezdésében biztosított azon lehetőség, hogy ügyében az eljárás újbóli megnyitását kérje, vagy olyan új kérelmet terjesszen elő, amelyre nem alkalmazzák a 2013/32 irányelv 40. és 41. cikke szerinti eljárást. Következésképpen a kérelmező által ilyen helyzetben előterjesztett új kérelem nem

minősíthető az ezen irányelv 2. cikkének q) pontja értelmében vett „ismételt kérelemnek”, és nem utasítható el elfogadhatatlanság miatt az említett irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontja alapján.

79 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból az derül ki, hogy M. E. O. 2020. március 2-án menedékjog iránti kérelmet terjesztett a német hatóságok elé, az illetékes lengyel hatóságnak az M. E. O. által elé terjesztett nemzetközi védelem iránti kérelemre vonatkozó eljárást megszüntető határozatát pedig csak 2020. április 20-án fogadták el, és az utóbbi eljárás ezenfelül újból megnyitható. Ha valóban ez a helyzet – amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell megvizsgálnia –, akkor azt a következtetést kell levonni, hogy az M. E. O. által a német hatóságok elé terjesztett menedékjog iránti kérelem „ismételt kérelemnek” való minősítése és e kérelem elfogadhatatlanság miatti elutasítása, amely azon alapult, hogy M. E. O. a korábbi kérelméhez képest nem terjesztett elő új körülményeket vagy tényeket, nem felel meg a 2013/32 irányelv 2. cikkének q) pontjában és 33. cikke (2) bekezdésének d) pontjában foglalt rendelkezéseknek.

80 A fenti megfontolások összességére tekintettel a kérdést előterjesztő bíróságnak azt a választ kell adni, hogy a 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját a 2. cikkének q) pontjával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy az említett irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett, nemzetközi védelem iránti kérelmet, amelyet e tagállamban olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy terjesztett elő, aki más tagállamban már előterjesztett egy nemzetközi védelem iránti kérelmet, elfogadhatatlanság miatt elutasítsák olyan esetben, ha az új kérelmet azt megelőzően terjesztették elő, hogy a második tagállam illetékes hatósága ugyanezen irányelv 28. cikkének (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a korábbi kérelem vizsgálatára irányuló eljárást e kérelem hallgatólagos visszavonása miatt megszünteti.

A költségekről

81 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A nemzetközi védelem megadására és visszavonására vonatkozó közös eljárásokról szóló, 2013. június 26-i 2013/32/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját a 2. cikkének q) pontjával összefüggésben**

   a következőképpen kell értelmezni:

   azzal nem ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi az olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által e tagállamban előterjesztett, az említett irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett, nemzetközi védelem iránti kérelem elfogadhatatlanság miatt való elutasítását, akinek egy másik, olyan tagállamban előterjesztett korábbi nemzetközi védelem iránti kérelmét, amelyre a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011.

december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv alkalmazandó, az utóbbi tagállam által hozott jogerős határozattal elutasították.

2) A 2013/32 irányelv 33. cikke (2) bekezdésének d) pontját ezen irányelv 2. cikkének q) pontjával összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

azzal ellentétes az olyan tagállami szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy az említett irányelv 2. cikkének b) pontja értelmében vett, nemzetközi védelem iránti kérelmet, amelyet e tagállamban olyan harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy terjesztett elő, aki más tagállamban már előterjesztett egy nemzetközi védelem iránti kérelmet, elfogadhatatlanság miatt elutasítsák olyan esetben, ha az új kérelmet azt megelőzően terjesztették elő, hogy a második tagállam illetékes hatósága ugyanezen irányelv 28. cikkének (1) bekezdése alapján úgy határozott, hogy a korábbi kérelem vizsgálatára irányuló eljárást e kérelem hallgatólagos visszavonása miatt megszünteti.

Aláírások